

FUEN · FUEV
Federalistiska unija europskih
narodnih skupin
Föderalistische Union
Europäischer Volksgruppen

DOMOWINA
Zwjazk Łužiskich Serbow z.t.
Zwězk Łužyskich Serbow z.t.
Bund Lausitzer Sorben e.V.

XV. FUEN-Seminar
słowjanskich narodnych
skupinow a mjeńšinow

**Zdžěłanje zhromadneho web-portala
słowjanskich narodnych mjeńšinow**

FUEN-Seminar
slovanských národnostních
menšín

**Vznik společné webové prezentace
slovanských menšin**

FUEV-Seminar
slawischer Volksgruppen
und Minderheiten

**Erarbeitung des gemeinsamen
Webportals slawischer Minderheiten**

FUEN-Seminar
of the Slavic national groups
and minorities

**Common web portal of Slavic
minorities**

**7. - 10. 7. 2011 w Lejnje - pola Łužiskich Serbow w Němskej
in Lehndorf - bei den Lausitzer Sorben in Deutschland**

Wobdžělnicy seminarara. - Učáštņiki na seminaře. - Teilnehmer des Seminars. - Participants of the seminar.

Wobsah/ Inhalt

Program (serbsce)	3
Programm (deutsch/english)	4
Bericht über das XV. FUEV-Seminar slawischer Volksgruppen und Minderheiten 7. – 10. Juli 2011 in Lehndorf, in der Lausitz zum Thema: Erarbeitung des gemeinsamen Webportals slawischer Minderheiten unter www.fuen.org (deutsch)	5
<i>Jurij Łuščanski/Wuschansky, referent za kulturne naležnosće a wukraj Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow z.t./Referent für kulturelle Angelegenheiten und Ausland</i>	
Zpráva o XV. FUEV- seminári slovanských národních kmenů a menšin na téma: Vznik společné webové prezentace slovanských menšin www.fuen.org (český)	7
<i>Jurij Łuščanski/Wuschansky, referent za kulturne naležnosće a wukraj Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow z.t./Referent für kulturelle Angelegenheiten und Ausland</i>	
„Český spolek na Slovensku“ (český)	9
<i>Ing. Pavel Doležal, predseda Česky spolek na Slovensku</i>	
Pripadnici Češke nacionalne manjine u RH (hrvatsky)	10
<i>Josip Herout, predsjednik Vijeća Češke nacionalne manjine Bjelovarsko-bilogorske županije</i>	
Members of the Czech national minority in Croatia (english)	12
<i>Josip Herout, Chairman of the Council of the Czech national minority in Bjelovar-bilogora county</i>	
„Projekt Web-Portal für slawische Minderheiten in der FUEV“ (deutsch)	14
<i>Bjarnat Cyž/Ziesch, jednaćel Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow z.t./ Geschäftsführer der Domowina - Bund Lausitzer Sorben e.V.</i>	
Einige Vorschläge zum gemeinsamen Webportal slawischer Minderheiten“ (deutsch)	15
<i>Mag. Zlatka Gieler, Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću</i>	
Naprašnik za zdžělanje web-portala na www.fuen.org Fragebogen für die Erstellung des Webportals auf www.fuen.org Questionnaire for webportal of Slavic minorities and ethnic groups	16
An Vertreter slawischer Minderheiten - Hinweise zum Ausfüllen des Fragebogens (deutsch)	26
Zastupjerjam słowjanskich narodnych mjeńšin - pokiwy k wupjelnjenju naprašnika (serbsce)	26
To the representatives of Slavic minorities and ethnic groups in Europe (english)	27
Fotowa dokumentacija/ Fotodokumentation/ Foto-documentation	28
Lisćina wobdžělnikow/ Teilnehmerliste/ List of participants	36
Přehlad dotalnych FUEN-seminarow słowjanskich narodnych mjeńšinow Übersicht bisheriger FUEV-Seminare slawischer Minderheiten	38
Impressum	

XV. seminar słowjanskich narodnodnych mjeńšin

7. - 10. julija 2011 w 01920 Lehndorf-Lejno/Łužica, ZRNěmska

Thema: Zdzěłanje zhromadneho web-portala słowjanskich narodnych mjeńšinow na www.fuen.org

Štwórtk, 7. julija

wot 12.00 h   přijězd
18.00 h   wječerjeć
19.00 h   wotjězd do Budyšina
20.00 h   zahajenje Mjezynarodneho folklorneho festiwala“Łužica 2011“ w Budyšinje

Pjatk, 8. julija

8.00 h   snědanje
9.00 h   zahajenje seminaru – Bjarnat Cyž, jednaćel Domowiny
12.30 - 14.00 h   wobjed w korčmje
14.00 - 18.00 h   pokročowanje seminaru
18.00 h   wječerjeć w Lejnje
19.00 h   z busom do Pančic-Kukowa, wjedženje po klóštrje a
                             pěši přez Lipjo do Swinjarnje

Sobota, 9. julija

7.30 h   snědanje
9.00 h   wotjězd z busom do Budyšina
                             wopyt stareho města a Serbskeho muzeja
11.30 h   wobjed we “Wjelbiku”
13.30 h   z busom do Chróscic k ”Jednoće”
14.30 - 16.00 h   Sympozij w “Jednoće”
                             Tema “Narodne a mjezynarodne spěchowanje kulturneje wuměny”
                             Zala Cyžowa, městopředsydku Domowiny
16.00 h   Džěćacy program
18.30 h   wječerjeć w Chróscicach
                             wopyt programow festiwala

Njedźelu, 10. julija

8.00 h   snědanje
10.00 h   Chróscicy katolska Božas služba w cyrkwi
11.30 h   wobjed w Krawčikec korčmje
13.00 h   swjedźenski ćah přez wjes
16.00 h   Festiwalne finale z wuměłskimi wjerškami ansamblow

                             wotjězdy

Programm

Donnerstag am 7. Juli

- 19.00 h Abfahrt nach Bautzen
 20.00 h Eröffnung des Internationalen Folklorefestivals "Łužica/Lausitz 2011", Ortenburg

Freitag am 8. Juli

- 9.00 h Eröffnung des Seminars – Bernhard Ziesch, Geschäftsführer der Domowina
 12.30 - 14.00 h Mittagessen in der Gaststätte
 14.00 - 18.00 h Fortsetzung des Seminars
 18.00 h Abendessen
 19.00 h Exkursion nach Panschwitz-Kuckau und Schweinerden

Samstag am 9. Juli

- 9.00 h Abfahrt nach Bautzen
 Altstadtbesichtigung und Besuch des Sorbischen Museums
 11.30 h Mittagessen im "Wjelbik"
 13.30 h Abfahrt nach Crostwitz
 14.30 - 16.00 h Symposium in der Mehrzweckhalle Jednota
 „Die nationale und internationale Förderung des Kulturaustausches“
 Begrüßung – Rosalia Ziesch, stellvertretende Domowina Vorsitzende
 16.00 h Kinderprogramm, Abendessen in Crostwitz, buntes Abendprogramm

Sonntag am 10. Juli

- 9.30 h Abfahrt nach Crostwitz
 10.00 h katholischer Gottesdienst in der Kirche in Crostwitz
 11.30 h Mittagessen in der Dorfgaststätte
 13.00 h Festumzug durch den Ort
 16.00 h Festivalfinale mit den Höhepunkten der Ensembles
 Abfahrten

Programme

Thursday, 07. July 2011

- 7 p.m. departure to Bautzen/Budyšin
 8 p.m. Opening/gala programme of the International Folklorefestival
 „Łužica/Lusatia 2011“, Ortenburg, 02625 Bautzen, www.folklorefestival-lausitz.de

Friday, 08. July 2011

- 9 a.m. opening of the seminar
 12.30 – 2 p.m. lunch in hotel
 2 p.m. – 6 p.m. continuation of the seminar
 6 p.m. dinner in hotel
 7 p.m. departure by bus to Panschwitz/Kuckau/ Pančicy Kukow
 - guided tour through the convent „St. Marienstern“
 9 p.m. walk from Panschwitz-Kuckau/Pančicy-Kukow to Schweinerden/Swinarnja
 10 p.m. return by bus to hotel

Saturday, 09. July 2011

- 9 a.m. departure by bus to Bautzen
 - sightseeing of old part of the town, guided tour through the Sorbian Museum
 11.30 a.m. lunch in Sorbian restaurant „Wjelbik“
 2.30 p.m. symposium „National and international support of cultural exchange“
 Zala Cyžowa, vice-chairwomen of Domowina
 4 p.m. - „In land of happy children“ - program prepared by Lusatian children cultural groups
 - dinner in Crostwitz
 - visit of the festival programmes (open air)

Sunday, 10. July 2011 in Crostwitz

- 10.00 a.m. visit of the Festive church service in different languages in church of Crostwitz
 11.30 a.m. dinner in „Krawčikec korčma“
 1 p.m. Festive parade of the festival
 2 p.m. „Zady našej' pjecy“ – subject-program of Lusatian folklore groups
 3.15 p.m. The Sorbian National Ensemble presents a selection from his gala-program
 4 p.m. Festival finale - highlights from the repertoire of ensembles
 Departure

W Serbskim muzeju w Budyšinje/im Sorbischen Museum in Bautzen

Bericht über das XV. FUEV-Seminar slawischer Volksgruppen und Minderheiten 7. – 10. Juli 2011 in Lehndorf, in der Lausitz zum Thema: Erarbeitung des gemeinsamen Webportals slawischer Minderheiten unter www.fuen.org

Fünfzehn Jahre schon organisiert die Domowina das Seminar slawischer Minderheiten im Auftrage der FUEN- Föderalistischen Union europäischer Minderheiten und dieses fand am Wochenende 7.-10.7.2011 in Lehndorf/Lejno bei Crostwitz/Chrósćicy in der Oberlausitz statt.

Das Seminar war aus zweierlei Gründen außergewöhnlich, thematisch und terminlich. Alle bisherigen Seminare wurden im Herbst, im Oktober durchgeführt, der Grund für die Terminverschiebung war das IX. Internationale Folklorefestival „Łužica-Lausitz“. Den Seminarteilnehmern wurde so die Gelegenheit geboten, Gäste des Folklorefestivals zu sein, zumal das Festival auch von nationalen Minderheiten gestaltet wird.

Und das diesjährige Tagungsthema war die Erarbeitung des gemeinsamen Webportals slawischer Minderheiten unter www.fuen.org. Dazu wurde ein Fragebogen vorgelegt, nach welchem die gemein-

same Präsentation aller slawischer Minderheiten und Gruppen im Internet erfolgen soll.

Nach den einzelnen kurzen alljährlichen Situationsberichten einiger der 14 Teilnehmer aus sechs Ländern (siehe Anhang), wurde der Fragebogen diskutiert. Bernhard Ziesch, der Domowina-Geschäftsführer erläuterte den Fragebogen, der von den Seminaristen korrigiert und vervollständigt wurde.

Der im Ergebnis der Diskussion abgestimmte Fragebogen zur Ermittlung der Ausgangsdaten und Information über eine Mitgliedsorganisation bzw. Minderheit ist bis zum nächsten Seminar ausgefüllt der Domowina Geschäftsstelle zuzuarbeiten. (Siehe Seite 13).

Dann wird die Präsentation mehrsprachig – in der jeweils eigenen Muttersprache und in deutsch – zusammengestellt. Als zweiter Schritt erfolgt die komplette Übersetzung in die englische und russische Sprache.

Im Unterschied zu den Minderheiten der deutschsprachigen Gemeinschaft ergeben sich beim slawischen Webportal erhöhte Aufwendungen, da neben den etwa 20 unterschiedlichen slawischen Sprachen auch beide Schriften, die lateinische und die kyrillische gebräuchlich sind. Dieses bedeutet auch zukünftig einen Mehraufwand. Wenn diese Arbeitsschritte gemacht sind, dann kann eine Auftragserteilung an eine Webfirma erfolgen und ein abgestimmtes Webdesign erarbeitet werden.

Zum Programmpunkt des Seminars gehörte das Symposium des IX. Internationalen Folklorefestivals „Łužica-Lausitz“ zum Thema „Nationale und internationale Förderung des Kulturaustausches“, am Samstag nachmittags (9.7.2011) in der Crostwitzer Mehrzweckhalle „Jednota“. An dem Symposium beteiligten sich mehrere Vertreter von fünf Folkloreensembles, und ihre Aussagen waren recht unterschiedlich.

„Łastiwoczka“ die Gruppe der Lemken aus Polen und „Üsküdar Ühot“ aus der Türkei erhalten keinerlei Unterstützung, nicht von der Kommune, vom Land und auch nicht vom Staat. Die Nationaltrachten und die Auftritte im Heimatland wie auch im Ausland werden einzig und allein von den Familienmitgliedern und von einheimischen regionalen Sponsoren finanziert.

„Paneszka“, die kaschubische Folkloregruppe aus Polen wird teilweise vom heimatlichen Kulturhaus in Brusy unterstützt. Ganz anders bei „Tangqiao Town“ aus Shanghai, aus der Volksrepublik China, sie erhalten „großzügige staatliche Unterstützung für alles“ sagte ihr künstlerischer Leiter.

An der anschließenden Diskussion beteiligten sich auch die Teilnehmer des XV. Seminars slawischer Volksgruppen sehr rege und stellten Vergleiche zu ihren Folkloregruppen her.

Rosalia Ziesch, die stellvertretende Domowina-Vorsitzende hat die Symposiumsteilnehmer begrüßt und Dr. Christoph Bergner (CDU), Beauftragter der Bundesregierung für Aussiedlerfragen und nationale Minderheiten hat zum Ende des Symposiums die Unterstützungen der Minderheiten in der Bundesrepublik erläutert. Zugleich bedankte er sich bei der Domowina, bei „allen Sorben für das großartige und ausgezeichnete gelungene Festival der Völkerverständigung“.

Die Durchführung eines solchen Symposiums gehört traditionell zum Programm des internationalen Folklorefestivals, da es den Teilnehmern aus den unterschiedlichsten Ländern ermöglicht ihre kulturpolitische Situation vorzustellen, von anderen

Teilnehmern über ihre jeweiligen Gegebenheiten informiert zu werden und sich dadurch besser kennenzulernen. „Bei solchen Symposien werden wir besser informiert, als wir aus Medien und Statements erfahren“, war sich ein Teilnehmer sicher. Die Themenauswahl der Symposien wie auch des Seminars slawischer Minderheiten werden den Teilnehmern vorab bekannt gegeben.

Die diesjährige Exkursion führte die Seminarteilnehmer am Freitagabend zum Kloster St. Marienstern, wo sie am Denkmal Jakub Bart-Ćišinskis von der Bedeutung des sorbischen Dichters und Dramatikers unterrichtet wurden. Zu Fuß ging es durch den Lipjo-Park nach Schweinerden/Swinarnja, wo ihnen Florian Schmole über die Geschichte seines Heimatdorfes, des einzig noch erhaltenen slawischen Rundlingsdorfes berichtete.

Am Samstagvormittag stand die Besichtigung der Bautzener Altstadt und des Sorbischen Museums auf dem Programm und von Nachmittag an waren die Seminaristen Gäste des IX. Internationalen Folklorefestivals „Łužica-Lausitz“.

„Es ist überwältigend mit zu erleben, was die Domowina, die sorbischen Kulturgruppen und das Dorf Crostwitz alles auf die Beine stellen und so die ganze Region mobilisieren, ein großes Kompliment allen Mitwirkenden“, das sagte bei der Verabschiedung Damir Malina, Tscheche aus Kroatien.

Das kulturelle Rahmenprogramm des diesjährigen Seminars war in Verbindung mit dem Folklorefestival ausnahmsweise breiter angelegt. Bedingt durch das vielfältige Angebot des internationalen Festivalprogramms bestand die Möglichkeit interkultureller Begegnung und Kommunikation. Die Seminarteilnehmer haben diese Möglichkeit gern angenommen und dem Veranstalter für die vorbildliche Organisation gedankt.

Das Seminar slawischer Minderheiten im nächsten Jahr ist bei der tschechischen Minderheit in der Slowakei in Košice zum Thema „Modelle juristischer Vertretungskörperschaften“ (verantwortlich Pavel Doležal) geplant.

Jurij Wuschansky

Národní kroje, které používají pro svá vystoupení doma i v zahraničí, vznikají pouze za pomoci rodinných příslušníků a regionálních sponzorů.

„Paneszka“, kašubská folklórní skupina z Polska je podporována částečně domácím kulturním domem. Zcela jinak je tomu tak u „Tangqiao Town“ ze Šanghaje z Čínské lidové republiky. Tato skupina dostává „velkorysou státní podporu všeho“ řekl umělecký vedoucí souboru.

Následující diskuse se velice živě zúčastnili i zástupci XV. semináře slovanských národních skupin a popsali rozdílnou situaci, která panuje při podpoře jejich folklórních skupin.

Paní Zala Cyżowa, místopředsedkyně Domowiny pozdravila účastníky sympózia a pan dr. Christoph Bergner (CDU), zmocněnec spolkové vlády pro otázky migrantů a národních menšin, vysvětlil v závěru princip finanční podpory menšin ve Spolkové republice Německo. Zároveň poděkoval Domowině a „všem Lužickým Srbům za velkolepý festival, který podporuje porozumění mezi národy.“

Taková sympózia patří tradičně k programu mezinárodního folklórního festivalu., neboť účastníkům z různých zemí umožňuje představit jejich kulturně-politickou situaci a jsou i informováni o tom, jak vypadá situace u jiných menšin. Takto se mohou účastníci navzájem i lépe poznat během diskuse. „Na podobných sympóziích se lépe dovídáme informace, které jsou často v médiích a oficiálních stanoviscích zmíněny jinak nebo nepřesně“, vypověděl jeden z účastníků.

Tematické okruhy sympózia i semináře znají účastníci dopředu.

Letošní exkurze vedla v pátek večer do Kláštera Mariina Hvězda, kde se nad hrobem Jakuba Barta-Čišinského seznámili s významem tohoto velkého lužického básníka a dramatika. Následovala krátká pěší procházka přes park Lipjo do vesničky Swinarnja, kde Florian Šmola objasnil historii své rodné vesnice a i historii jedinečně dochovaného slovanského hradiště.

V sobotu dopoledne byla na programu návštěva budyšínského starého města a Srbského muzea a dopoledne byli účastníci semináře hosty IX. mezinárodního folklórního festivalu „Lužica-Lausitz“.

„To, co Domowina, lužickosrbské kulturní skupiny a vesnice Chrosčicy dokázali zrealizovat je unášející - všem organizátorům i účinkujícím patří můj hluboký obdiv.“, řekl na závěr Damir Malina, chorvatský Čech.

Kulturní rámcový program u letošního semináře převládá díky folklórnímu festivalu. Široký program Mezinárodního folklórního festivalu nabídl možnost interkulturních setkávání a komunikaci. Účastníci semináře rádi tuto možnost využili a poděkovali organizátorům za příkladnou přípravu.

Příští rok se koná seminář slovanských menšin na Slovensku v Košicích u místní české menšiny na téma „Právní modely zastupujících sdružení.“ (Pavel Doležal je zodpovědný za organizaci).

Jurij Luščanski
přeložil: Pavel Šlechta

Pavel Doležal, Český spolek na Slovensku
Český spolek na Slovensku

Před zánikem Československa nebyli Češi žijící na Slovensku nikdy v postavení menšiny, česká komunita nikdy nebyla organizována, neexistovaly bariéry, které by ji dělily od většinového národa ani od rodné země. První impulzy k organizování české komunity na Slovensku vznikly v Bratislavě a také nezávisle v Košicích ještě v roce 1993. Český spolek na Slovensku byl založen v dubnu v roce 1994. V poměrně krátkém čase se podařilo vybudovat 10 regionálních organizací a 4 místní kluby po celém území Slovenské republiky. Český spolek na Slovensku se stal organizací, která získala své pevné místo ve slovenské společnosti. V roce 2005 došlo k rozčlenění ČSnS, a to tak, že se vytvořily nové české spolky / bývalé regionální organizace / jako samostatné právní subjekty a tyto subjekty zůstaly členy ČSnS.

Za osmnáctileté období činnosti, spolek a následně spolky zorganizovaly nespočetné množství kulturních, společenských, sportovních a vzdělávacích akcí po celém území Slovenské republiky.

Dovolte mi, abych připomenul ty nejvýznamější: je to Celospolková přehlídka v umělecké činnosti, Běh vzájemnosti v Trenčíně, instalace sochy T.G.Masaryka na zámku v Topolčiankách, Salón v Trnavě, byla to celospolková fotosoutěž v Žilině, dále to jsou pravidelné celospolkové turistické srazy v Žiarskej dolině a na Popradském plese, jsou to úspěšné vánoční koncerty v Batislavě, v Košicích a na zvolenském zámku. Patří sem i 4 ročníky malířského sympózia českých výtvarníků žijících na Slovensku.

Spolek úzce spolupracuje s Etnografickým muzeem v Martině, mapoval se přínos česků v Regióně Turiec a v působení česků na Slovensku v oblasti lesnictví a v oblasti stavitelství ve Zvolenu. Dále Český spolek zrealizoval projekt obnovy čtyř památníků československého vojska a československých legionářů v okolí Košic, otevření naučné stezky a vydání průvodce k ní, podařilo se zrekonstruovat kapličku českého světce Jana Nepomuckého v Košicích, instalovala se pamětní tabule prvního ředitele Východoslovenského muzea v Košicích, instalovala se socha vojáka Švejka v Humenném, a ve spolupráci s Československým ústavem zahraničním došlo k instalaci a odhalení pomníku T.G.Masaryka a Milana Rastislava Štefánika v Košicích, v katastru obce Banská Belá došlo k odhalení pamětní desky u Masarakova pramene. Velkou společenskou prestiž nám získaly české plesy v Košicích a v Bratislavě.

Tvoříme i vlastní kulturu. Vydali jsme našim autorům dvě knihy, 14 let účinkuje Ženský sbor Českého spolku a jeho trio pro potěšení spolku, ale i celé veřejnosti.

Uvědomujce si, že generace našich zakladatelů stárne, je naším prvořadým zájmem práce s dětmi, mládeží, toto se nám daří hlavně v Košicích, v Liptovském Hrádku, ve Zvoleně dříve také v Rožnavě, Trenčíně a v Trnavě. Každoroční letní tábory pro děti a tábory pro mládež, nám pomáhají aspoň částečně nahradit chybějící, byť jen v alternativní podobě, české menšinové školství.

ČSnS vydával od roku 1995 do dubna 2005 měsíčník Česká beseda, který se stal v podstatě jediným zdrojem informací o problematice, která českou komunitu zajímá. Ve Slovenské televizi se vysílá český národnostní magazín a v Slovenském rozhlase je pravidelně zařazeno půlhodinové vysílání v češtině.

Josip Herout, predsjednik Vijeća Češke nacionalne manjine Bjelovarsko-bilogorske županije

Pripadnici Češke nacionalne manjine u RH

- POVIJESNI UVOD

Doseljavanje pripadnika češke nacionalne manjine na ove prostore u pojedinačnim slučajevima bilježimo tijekom 18.stoljeća a masovno doseljavanje uslijedilo je polovinom 19.stoljeća. Naseljavanje je bilo organizirano od tadašnjih austro-ugarskih vlasti poradi popunjavanja praznih prostora uslijed formiranja Vojne krajine. Prema raspoloživim podacima doseljavanje je bilo iz različitih područja sadašnje Republike Češke i Slovačke. od početka doseljavanja isticala se potreba vlastitog organiziranja na bazi kulturno-umjetničkih sadržaja ili ostalih okupljanja – sportske organizacije, vatrogasna društva.

- SADAŠNJE STANJE

Popis stanovništva iz 1991.g. bilježi 13.086 pripadnika češke nacionalne manjine a popis 2001.g. 10.510. Razlozi opadanja najčešće su: natalitetna politika, raseljavanje, izjašnjavanje u mješovitim brakovima i sl.

Posebno je potrebno istaći visoko i aktivno učeće pripadnika češke nacionalne manjine u domovinskom ratu.

Kulturno-prosvjetna aktivnost organizirana je u 30. Čeških beseda koje se formiraju ili u manjim naseljima ili za područje čitave županije. Zanimljivo je konstatirati da su posljednje tri Besede organizirane inicijativom manjinskih Vijeća ili predstavnika.

Broj članova pripadnika udruga kreće se od 20 do 500 sa obuhvatom ne samo pripadnika češke nacionalne manjine nego i ostalih manjina te normalno većinskog naroda. Češke besede organizirane su i registrirane po Zakonu o udrugama.

Od početka osnivanja udruga pojavila se potreba osnivanja krovne udruge koja je osnovana 1921.g. kao Čehoslovački savez , zatim Savez Čeha i Slovaka te u sadašnje vrijeme kao Savez Čeha.

Češke besede kao udruge bave se slijedećim sadržajima:

- Organiziranje cjelokupnog kulturnog života pripadnika manjine na području djelovanja , njegovanje jezika i književnog stvaralaštva
- Njegovanje nacionalne i kulturne tradicije
- Organizacija kulturno-prosvjetnih manifestacija, izložaba, putovanja, gostovanja.
- Promicanje suradnje sa drugim udrugama
- Razvijanje suradnje sa matičnom zemljom.

Rad Čeških beseda se odvija u sekcijama : kazališne, folklorne, pjevačke, glazbene, izdavačke, povijesne, knjižničarske i sl.

Pojedine sekcije organiziraju vlastite lokalne manifestacije za jednu ili više sekcija a u okviru Saveza Čeha organiziraju se vrlo uspješne i zapažene Smotre. Centralna manifestacija manjine organizira se kao Žetvene svečanosti sa preko 1000 učesnika.

Prostorni uvjeti za rad udruga u većini slučajeva su vlastiti veliki Domovi, ili prostori u trajnom korištenju izgrađeni sa mnogo vlastitog rada i uz materijalnu potporu RH i ČR.

- ŠKOLSTVO

U predškolskom obliku odgoja i obrazovanja u funkciji su dva Češka vrtića .

U osnovnom obrazovanju po modelu A rade 2 škole te veliki broj škola sa nastavom po modelu C. Po modelu B radi se u Gimnaziji Daruvar. Sve ukupno organiziranim sistemskim odgojem i obrazovanjem na jeziku narodnosti obuhvaćeno je preko 1000 djece i omladine tj. preko 10% ukupnog broja. U nastavi redovito sudjeluju djelatnici iz Češke republike. Udžbenici za nastavu osiguravaju se državnim proračunom što u obliku prijevoda, što autoriziranim naslovima, a kao pomoćna literatura udžbenici iz Češke republike.

- INFORMATIVNA I IZDAVAČKA DJELATNOST

Savez Čeha osnivač je novinsko-izdavačke kuće " Jednota" koja izdaje : tjednik " Jednota", dječji mjesečnik " Naš koutek" , godišnji kalendar, redovite kulturno-povijesne edicije , beletristiku i sl.

Informiranje o djelatnosti narodnosti odvija se na nacionalnoj i lokalnoj razini u redovitim glasilima a posebno u elektronskim medijima : u stalnom programu na Radio Daruvaru te u multinacionalnom magazinu " Prizma" HTV.

Mnoge udruge izdaju i vlastite informativne biltene a prisutne su i na Web stranicama.

- PRAVNO-POLITIČKA ORGANIZIRANOST

Područje djelovanja i očuvanje prava nacionalnih manjina u RH utvrđeno je nizom zakonskih i pod zakonskih akata i normi, kao :

- Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina iz 2002.g. sa izmjenama i dopunama iz 2010.g.

- Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH iz 2000.g.

- Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina iz 2000.g.

- Pravo pripadnika nacionalnih manjina na zastupljenost u Hrvatskom Saboru

- Zakoni o lokalnoj samoupravi

- Niz zakona o prihvaćanju ili preuzimanju međunarodnih Konvencija i međudržavnih ugovora

- Statuti jedinica lokalne samouprave

U smislu Ustavnog zakona pripadnici Češke nacionalne manjine su 2003.i 2007.g. konstituirali Vijeća i predstavnike manjine na razinama županija, gradova i općina. U ovim tijelima zastupljeno je 125 pripadnika Češke nacionalne manjine.

Djelatnost Vijeća nacionalnih manjina u jedinicama lokalne samouprave je :

- predlaganje tijelima mjera za unaprjeđivanja položaja nacionalne manjine uz predlaganje akata.

- Isticanje kandidata za dužnosti u tijelima državne uprave i lokalne samouprave

Obavješćavanje o svim pitanjima lokalne samouprave koja se tiču nacionalne manjine.

- Davanje mišljenja i aktivnosti na programe sredstava informiranja.

Vijeća i predstavnici nacionalne manjine formirali su na nacionalnom nivou Koordinaciju vijeća i predstavnika sa ciljem usklađivanja i unaprjeđivanja zajedničkih interesa manjine.

Predstavnici manjine učestvovali su u radu seminara FUEN-a u Gradišću, Njemačkoj i Mađarskoj.

Češka manjina u suradnji sa " Domowinom " organizirala je u 2010.g. seminar na temu "Manjine i mediji" .

U Hrvatskom Saboru češka nacionalna manjina zajedno sa pripadnicima slovačke nacionalne manjine ostvaruje pravo na jedno zastupničko mjesto.

Josip Herout, Chairman of the Council of the Czech national minority in Bjelovar-bilogora county

Members of the Czech national minority in Croatia

- HISTORICAL BACKGROUND

There were individual cases of migration of the Czech minority during the 18th century to these areas, but in the mid 19th century there was a mass migration. Settling was organized by the Austro-Hungarian authorities to fill the areas which were empty due to the formation of the Military krajina. According to available data, migration started from different areas of the present Czech and Slovak Republic. Since the beginning, the Czechs emphasized the need for their own organization, based on cultural and artistic content or other forms of gathering - sporting organizations, fire companies etc.

- CURRENT SITUATION

Population census of 1991 recorded 13 086 members of the Czech national minority and the census of 2001 recorded 10 510. Reasons for the decline are the most common: natality policy, resettlement, mixed marriages, etc.

It is especially important to emphasize active participation of the Czech minority in the Croatian war.

Cultural and educational activities are organized in 30 Czech associations (Besede) which are formed for smaller settlements or for the area of entire county. It is interesting to note that the last three associations (besede) were organized on the initiative of Councils or minority representatives.

The number of members in particular association is ranging from 20 to 500 which includes not only the Czech national minority, but other minorities and also the Croatian people who are sometimes members of these associations. Czech associations (besede) are organized and registered under the Law on Associations.

Since the beginning of the founding of associations (besede) there was a need for an umbrella organization that was established in 1921 as the Czechoslovak Union, then the Union of Czechs and Slovaks, and at the present time as the Czech Union.

Activities of Czech associations (Besede) are:

- Organizing the entire cultural life of minorities in the field of fostering language and literary creation
- Fostering national and cultural traditions
- Organization of cultural and educational events, exhibitions, travel tours.

- Promote cooperation with other organizations
- Developing co-operation with their homeland.

Work of Czech associations (Besede) is organized in sections: theater, folklore, singing, music, publishing, history, library, etc.

Certain sections are organizing their own local events and with the help of the Czech Union they're organizing a very successful and acclaimed festivals.

The central event of the Czechs in Croatia is the "Harvest festival" with over 1000 participants.

In most cases every Czech association has its own cultural home or property in continuous use, constructed with financial support of both Republics (Croatian and Czech).

- EDUCATION

Pre-school education: there are two Czech kindergartens.

Primary education, according to the model A, there are 2 schools and a large number of schools with education in model C. The gymnasium in Daruvar is working in model B. Overall, systematic education in czech language is organized for over 1000 children, which makes over 10% of the total. The teachers from Czech Republic are regularly participating in the class. Student textbooks are provided by the state budget in the form of translations, authorized titles, and also textbooks from the Czech Republic are used.

- INFORMATIONAL AND PUBLISHING ACTIVITY

Czech Union is founder of the newspaper publishing house "Jednota" which issues: weekly newspaper "Jednota", a monthly children's magazine "Naš koutek", an annual Calendar of regular cultural and historical editions, fiction, etc.

Information about the activities of the Czech minority takes place at the national and local levels in regular publications and especially in electronic media: the permanent program on Radio Daruvar and the multi-national magazine "Prizma" on Croatian television.

Many Czech associations issue their own news bulletin and have their own Web site.

LEGAL AND POLITICAL ORGANIZATION

The area of operation and the rights of national minorities in Croatia, is regulated by a series of laws and legislative acts and norms, such as:

- Constitutional Law on National Minorities from 2002 with amendments from 2010
- Law on the use of language and script of national minorities in Croatia from 2000
- Law on Education in Languages and Scripts of National Minorities 2000
- The right of minorities to be represented in the Croatian Parliament
- Laws on Local Self-Government
- A series of laws on accepting international conventions and international agreements
- Statutes of local self-government

In terms of the Constitutional Act, in 2003 and 2007, the members of Czech minority constituted Councils and representatives of minorities at the level of municipalities, cities and counties.

In these bodies there are 125 members of the Czech minority.

Activities of the Council of national minorities in local government:

- proposing to self-government units measures to improve the position of the respective national minority nation-wide or in a specific area, including proposals of by-laws to regulate issues relevant for that national minority;
- proposing candidates for duties in government administration bodies and bodies of self-government units;
- being informed of any issue to be discussed by the committees of the self-government unit's representative bodies, of relevance to that national minority;
- giving their views and make proposals to self-government unit's bodies concerning local and regional radio and TV broadcasts intended for national minorities or addressing minority issues.

With a view to coordinate and advance the common interests of minority, Councils and representatives of Czech minority formed Coordination of Councils and representatives, at national level.

Representatives of Czech minority have participated in the FUEN seminar in Burgenland, Germany and Hungary.

In 2010, the Czech minority and „Domowina“, organized a seminar in Daruvar, ("Minorities and the Media").

Members of Czech and Slovak national minority are entitled to one representative in the Croatian parliament.

**Bjarnat Cyž, Domowina - Zwjazk Łužiskich Serbow z.t./Bund Lausitzer Sorben e.V.
„Projekt Web-Portal für slawische Minderheiten in der FUEV“**

Mit der neuen Internet-Plattform für slawische Mitgliedsorganisationen soll der Gleichstand mit der AGDM hergestellt werden. Dabei ist die bisherige Zielvorgabe und Methode der Anlegung des Portals an die 1990 eingerichtete Domäne www.fuen.org anzupassen.

Als erweiterte Idee soll ein Terminkalender die im Laufe eines Jahres geplanten Projekte der internationalen Zusammenarbeit der Mitgliedsorganisationen mit konkreten Inhalten und Verantwortungsträgern ausweisen.

Mit dieser erweiterten Zielstellung soll erreicht werden, dass für jedermann nachvollziehbar die Funktionalität des europäischen Netzwerkes der autochthonen nationalen Minderheiten deutlich wird und der Mehrwert bzw. der Beitrag der Minderheiten in Europa einen entsprechenden Stellenwert bekommt.

Letztendlich sollen auch Entscheidungsgremien, die über die Vergabe von Fördermitteln auf europäischer Ebene entscheiden, mit dieser Übersicht

die Kontinuität und Nachhaltigkeit der Zusammenarbeit sowie die Förderungswürdigkeit der Einzelprojekte ablesen können.

Die Domowina – Bund Lausitzer Sorben hat in diesem Zusammenhang die Bereitschaft erklärt eine gewisse Koordinierungsfunktion der Aktualisierung der Web-Seite zu gewährleisten.

Die laufenden Aufwendungen für die Übersetzung von Einzelprojektbeschreibungen ins Deutsche bzw. ins Englische sind von der jeweiligen Trägerorganisation des Projektes zu sichern.

Das diesjährige Seminar widmete sich der Präzisierung des Fragebogens an die Mitgliedsorganisationen.

Ziel ist es, in der Minderheitensprache und in den vier Hauptsprachen der FUEV die Ausgangsinfos zu jeder Minderheit und nach gleichem Schema aufzuarbeiten.

Mag. Zlatka Gieler, Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću, FUEV-Vizepräsidentin
Einige Vorschläge zum gemeinsamen Webportal slawischer Minderheiten:

Inhalt allgemein:

- Vorstellung der einzelnen Volksgruppen und Organisationen (kurze Geschichte, wichtigste Vereine, geografische Lage...); sollte aber möglichst kurz und prägnant sein (mit Link zu weiterführenden Informationen)
- Besondere Betonung der Mehrsprachigkeit sowie der slawischen Minderheiten als große Gruppe in Europa
- Präsentation neuer Publikationen der Volksgruppe, wie zum Beispiel Online –Wörterbücher
- Neuigkeiten und Interessantes aus den Volksgruppen sollten möglichst aktuell, d.h. zumindest monatlich erscheinen
- jede Volksgruppe könnte einige Persönlichkeiten in kurzen Sätzen portraituren, die über ihr Leben als Teil der Minderheit berichten. Dabei nicht nur prominente Vertreter sondern auch Jugendliche, Kinder wählen

Präsentation der Burgenländischen Kroaten

- wir möchten die Burgenländischen Kroaten als eine Gruppe darstellen, obwohl wir in drei Ländern (Österreich, Slowakei, Ungarn) beheimatet sind; ähnlich könnten auch andere slawische Volksgruppen zusammengefasst werden wie z.B die Tschechen (Kroatien, Slowakei)

Organisatorisches:

- Mitglieder sollten einen Zugang haben, mit dem sie einfach ihre Nachrichten senden bzw. Änderungen hineinstellen können
- das FUEN Portal sollte auch von allen Internetauftritten unserer Mitglieder verlinkt werden
- alle Beiträge müssen in der Volksgruppensprache sowie in Englisch und Deutsch verfasst sein
- Besteht Interesse einen eigenen Zugang für FUEN auf Facebook oder Twitter anzulegen? Somit würde eine Möglichkeit bestehen, interaktiv mit „Fans“ zu kommunizieren. Dabei muss aber gewährleistet sein, dass mindestens alle 2-3 Tage Neuigkeiten online gestellt werden können (diese Aufgabe kann auf mehrere Personen verteilt werden!)

Naprašnik / Fragebogen / Questionnaire for webportal of Slavic minorities and ethnic groups

za zdžětanje web-portala na www.fuen.org
für die Erstellung des webportals auf www.fuen.org

	informacije w mjeńšinowej řeči Informationen in der Minderheitensprache information in minority-language	přełožk do řeče kraja Übersetzung in der Landessprache translation in language of the country	přełožk do jendźelšćiny Übersetzung in englischer Sprache translation in English
mjeno mjeńšiny/ <i>Name d. Minderheit bzw. Volksgroupe/ Name of minority</i>			
w kraju/ <i>im Land/ in country/</i>			
Region			
přistušnosť k mjeńšinje/ <i>Mitgliederzahl/ number of members</i>			

non-kinstate (Minderheit ohne Mutterstaat): ja/haj/yes

narodna hymna/ Nationalhymne/national anthem: ja/haj/yes nein/ně/no (Text, Noten, www..)

chorhoj/ Nationalflagge/national flag: ja/haj/yes nein/ně/no (Bild/picture)

■ Zastupnistwo mjeńšiny/ Minderheitenvertretung/representative of the minority:

	text in minority-language	translation in language of the country	translation in English
Mjeno organizacije/ <i>Name der Organisation</i>			
Logo/symbol			
adresa			
Telefon			
Telefax:			
E-Mail:			
Internet:			

■ Rěč(e)/Sprache(n)/Language(s):

připóznata rěč/e/ anerkannte Sprache(n)/ language(s)		
kelko rěča/ Anzahl der Sprechenden/ number of speaker:		

■ Wopisanje organizacije -

- stawizny, dźensniša situacija, předewzaća, cily, problemy (10 linkow teksta abo link)

Beschreibung der Organisation

- Geschichte, aktuelle Situation, Ziele, Probleme (10 Zeilen Text bzw. Internet-link)

Description of the organisation

- History, actual situation, aims, problems of the organisation (10 lines text or hyperlink)

text in minority-language	translation in language of the country	translation in English

- **Stuktura organizacije** - předsyda, městopředsyda, prezidij atd., mládežinska organizacija
- Struktur der Organisation** - Vorsitzende, Vize-Vorsitzende, Präsidium, Jugendorganisation(en)
- Structure of the organisation** - chairman, vice-chairman, headquarters etc., youth organisation

in minority-language	in language of the country	in English

opcional/inje/optional:

- **Aktivitiy organizacije** - zastupnistwo w komunalnych a nadregionalnych towarstwach a zjednocenstwach (każ EBLUL, Towarstwo za wohrożeny ludy a dr.), kongresy, seminary
- Aktivitäten der Organisation** - Vertretungen in kommunalen und überregionalen Vereinen und Vereinigungen (wie EBLUL, Gesellschaft für bedrohte Völker u.a.), Kongresse, Seminare
- Activities of the organisation** – representatives in communal or trans-regional associations (for example: EBLUL, Society for threatened peoples etc.), congresses, seminars

in minority-language	in language of the country	in English

■ **Medie/n**

publikacije, Publikationen/ Printmedien/ print media

Nowina/časopis Zeitungen/Zeitschriften newspaper/magazine	wuchadza/ erscheinen/ comes out	naktad/ Auflage/ circulation	Internet

Rozhlós/ Rundfunk / broadcast

Sćelak Sender radio station	časy wusylanja/ Sendezeiten/ broadcasting hours	priwatny/ zjawny privat/öffentlich- rechtlich privat/public service?	Internet
přiklad/Beispiel/example Łužicy Serbja/Sorbs: -Mitteldeutscher Rundfunk, MDR, Serbska redakcija, Sakska/Saxony -Rundfunk Berlin-Brandenburg, RBB, Bramborske serbske radijo, Brandenburg	-5 – 8 am, Sunday 10 – 12 am mlódzinske/youth program: Pó/Monday 8 – 10 pm -12:00 – 1:00 pm	-zjawny/public -zjawny/public	- www.mdr.de - www.rbb-online.de

Fernsehen/TV

Šćelak, /Sender, telev. station	<i>privat/öffentlich-rechtlich privat/public service?</i>	časny wusylanja/ Sendezeit/ broadcasting hours	Internet
přiklad/Beispiel/example Łužicy Serbja/Sorbs: Mitteldeutscher Rundfunk, MDR, "WUHLADKO", Sakska/Saxony Rundfunk Berlin-Brandenburg, RBB, "ŁUŽYCA", Brandenburg	So/Sat 12.20-12.50 am So/Sat 1.20 – 1:50 pm	zjawny/public zjawny/public	www.mdr.de www.rbb-online.de

opcionalnje/optional:

Internetowe strony wo mjenšinye/Internetportale über die Minderheit/Volksgruppe/ Websites about the minority:

.....
 .....

Kublanje/Bildung/Education

Eksistuja/Es existieren/Does exist:

Šule/Schulen/Schools – how many: ..... other: .....

pěstowarnje/Kindergärten/preschool: .....

wyše kubtanje/Universitäten/universities: .....

■ Kultura/Kultur/culture

profesionalne wuměłstwo/professionale Kunst/professional art – přikłady/Beispiele/examples:

in minority-language	in language of the country	in English
přikład/Beispiel/example Łužicy Serbja/Sorbs: -Němsko-Serbske ludowe dźiwadło Budyšin -Serbski ludowy ansambl - wuměłcy organizowani w Zwjazku serbskich wuměłcow	Deutsch-Sorbisches Volkstheater Bautzen Sorbisches National-Ensemble - Künstler organisiert im "Sorbischen Künstlerbund"	German-Sorbian National Theatre Bautzen Sorbian National-Ensemble - artists organized in Union of Sorbian artists

amaterske wuměłstwo/Laienkunst/amateur-art – přikłady/Beispiele/examples:

in minority-language	in language of the country	in English
přikład/Beispiel/example Łužicy Serbja/Sorbs: - lajscy wuměłcy organizowani w Spěchowanskim kruhu za serbske ludowe wuměłstwo	- Laienkünstler organisiert im Förderkreis für sorbische Volkskultur	- amateur-artists organized in Society for promoting the Sorbian national culture

■ **Wědomostne institucije/Wissenschaftliche Institutionen/scientific/research institution:**

in minority-language	in language of the country	in English

■ **Wěrywuznaće/Religion**

Bohoslužby w maćeršćinje/Gottesdienste in Minderheitensprache/church-services in minority-language: ja/haj/yes nein/ně/no

■ **Sport-organisations**

na příklad/for example: Sokol?

in minority-language	in language of the country	in English

■ **Spěchowanje mjeńšiny/Minderheitenförderung/Support of the minority**

Spěchowanje wot/Förderung durch/supported by:

in minority-language	in language of the country	in English

Spěchuja so/Gefördert werden:

- pěstowarnje/ Kindergärten/ pre-schools .....
- šule/ Schulen/ schools .....
- Institutionen/ institutions .....
- kulturellen und andere Projekte, cultural and other projects.....
- Publikationen/publications.....
- Medien/media .....
- řeč/Sprache/language.....
- kulturna wuměna/Kulturaustausch/cultural exchange .....
- other: .....

■ Prawniske předpisy/Rechtsvorschriften/legal provisions/legislation

Internetlink: .....

Zamotwity za informacije internetoweje prezentacije, kontaktna wosoba:

Verantwortliche Kontaktperson für die Übermittlung der Informationen für die Internetseiten:

Responsible contact person:

mjeno/surname: .....

předmjeno/first name:.....

organizacija/Organisation-towarstwo/association:.....

E-Mail:.....

Telefon:.....

Erstellung des Webportals

Sehr geehrte Damen und Herren,

unser diesjähriges XV. FUEN-Seminars haben wir vom 7. bis 10.7.2011 in Lehndorf, in der Lausitz erfolgreich durchgeführt. Sie konnten an unserem Seminar leider nicht teilnehmen, wir wollen Sie aber über unsere Arbeit informieren.

Schon bei unserem Seminar 2010 bei unseren tschechischen Freunden in Kroatien in Daruvar war das Zusammentragen von Informationen über die slawischen Minderheiten für das Webportal der FUEN ein Thema. Dazu haben wir uns jetzt in Lehndorf auf einen konkreten Fragebogen geeinigt, den Sie als Anlage zugeschickt bekommen.

Bitte schicken Sie uns den Fragebogen bis Ende Februar 2012 beantwortet (in Ihrer Minderheitensprache, in der Sprache Ihres Landes und in englischer Übersetzung) an:

E-Mail: knobloch-domowina@sorben.com
oder : Domowina e.V., Postplatz 2, 02625 Bautzen

Weiterhin bitten um Benennung einer Person aus Ihrer Gruppe. Bitte geben Sie uns den Namen einer/eines Verantwortlichen, welche/r der Partner für uns bei der Zusammenstellung der Informationen sein wird.

Ich wünsche Freude und Erfolg bei Ihrer schönen und verantwortungsvollen Arbeit und persönlich alles erdenklich Gute!

Referent für kulturelle Angelegenheiten und Ausland

Zdźělanje web-portala

Česćene knjenje, česćeni knježa,

naš létuški XV. FUEN seminar smy wot 7.7. do 10.7.2011 w Lejnje, we Łužicy wuspěšnje přewjedli.

Wy so bohužel njejsće móhli na seminarje wobdźělić, chcemy Was pak wo našim dźěle a wuslědkach informować.

Hižo na seminarje 2010 pola našich čěskich přećelow w Chrowatskej w Daruvaru smy so zaběrali z informacijemi wo słowjanskich narodnych mjeńšinach za webportal FUEN.

K tomu smy so nětko w Lejnje na konkretny naprašnik dojednali, kotryž w přiloze dóstanjeće.

Prošu pósćelće nam tutón naprašnik hač do kónc februara 2012 z wotmołwami wróco:

E-Mail: knobloch-domowina@sorben.com
abo: Domowina e.V., Postplatz 2, 02625 Bautzen

K tomu prosymy wo pomjenowanja jedneje, jedneho wosoby z Wašeje skupiny. Podajće nam prošu mjeno zamołwiteje/zamołwiteho, kotraž/kotryž budže naš partner při zestajenju informacijow.

Přeju Wam wšitkim wjeselo a wuspěchi při Wašim rjanym a zamołwićym dźěle a tež wosobinsce wšo to najlěpše!

referent za kulturne naležnosće a wukraj

Questionnaire for webportal of Slavic minorities and ethnic groups

Dear Sir or Madam,

our this year's XV. FUEN-seminar of Slavic ethnic groups and minorities has taken place from 7.7. to 7.10.2011 in Lehndorf, in Lusatia (Germany). Unfortunately, you couldn't take part in our seminar, but we want to inform you about our work and results.

Already in our seminar at our Czech friends in Croatia in Daruvar 2010 we have made the decision, to collect and publish information about the Slavic minorities on internet at the FUEN-webportal.

Now this year we have developed a concrete questionnaire – enclosed please find.
Please, send us back the filled questionnaire latest by end of February 2012 to:

E-Mail: knobloch-domowina@sorben.com

Domowina e.V.
Postplatz 2
02625 Bautzen
Germany

We kindly ask you to send us back the information in your minority-language, the language of your country and in English, please.

Therefore we are asking for your further support, i.e. we kindly ask you to nominate a person of your group. Please provide the name of a person (and her/his contact-data) being responsible as a partner for us during compiling and assembling the information.

If you have any question, do not hesitate to ask, please.

I wish all joy and success at your nice and responsible work and personally all the best,

Adviser for cultural matters and abroad

Dawid Statnik

János Fuzik

mag. Zlatka Gieler

Bojan Brezigar

Roman Czerski

Yevhen Zhupan

ing. Pavel Doležal

Jurij Łuścanski

prof. Mihaj Radan

Damir Malina

Josip Herout

Ivan Budinčević

Ekskursija (na Smolic kuble) w Swinarni/
Exkursion (auf dem Vierseithof Schmole)
in Schweinerden

strona/Seite 33:
Ekskursija w Budyšinje/
Exkursion in Bautzen

Zala Cyžowa, městopředsydka Domowiny/
stellvertretende Vorsitzende der Domowina

Dr. Christoph Bergner, Beauftragter der Bundes-
regierung für Aussiedlerfragen und nationale
Minderheiten

Folklorny symposium w Chrósćicach/Folkloreforum in Crostwitz

Mjezynarodny folklorny festiwal/Internationales Folklorefestival „Łužica/Lausitz 2011“, mjez hosćimi/unter den Gästen Prof. Sabine von Schorlemer, Sächsische Staatsministerin für Wissenschaft und Kunst

Teilnehmerliste

Lisćina wobdźělnikow

List of participants

Chorwaća w Gradzišću/ Kroaten im Burgenland, Österreich

mag. Zlatka Gieler, Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću, vice-prezidentka FUEN

Češa z Chorwatskeje/ Tschechen in Kroatien

Damir Malina, prezident Česka Beseda Gornji Daruvar/, předseda Rady české národnostní menšiny města Daruvar

Biliana Malina, Svaz Čechu v Rep. Chorvatsko

Josip Herout, predsjednik Vijeće češke nacionalne manjine bjelovarsko-bilogorske županije

Słowacy z Madžarskeje/Slovaken in Ungarn

János Fuzik, prezident Celoštátna Slovenská samospráva

Endre Horváth, direktor Celoštátna Slovenská samospráva

Slovinci u Italji/ Słowjency z Trst, Italska/ Slowenen aus Trieste, Italien

Bojan Brezigar, žurnalist, Slovinci u Italji

Češa ze Słowakskeje/ Tschechen in der Slowakei

ing. Pavel Doležal, předsyda Český spolek na Slovensku

Chorwaća ze Serbiskeje/ Kroaten in Serbien

Ivan Budinčević, Demokratski Savez Hrvata u Vojvodini

Chorwaća z Rumunskeje/ Kroaten in Rumänien

prof. Mihaj Radan, Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj

Nicolae Ghera, Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj

Ukrainjenjo z Pólskeje/ Ukrainer in Polen

Roman Czerski, člon předsydstwa Zwiazek Ukrańcůw Podlasia, oddział Białystok

Rusinojo z Ukrainy/ Rusinen in der Ukraine

Yevhen Zhupan, chairman of Rusini Society of the Carpatho-Rusyns

Stepan Mateleshko, member of the presidium, Rusini Society of the Carpatho-Rusyns

Łužiscy Serbja w Němskej/ Lausitzer Sorben in Deutschland

Domowina - Zwjazk Łužiskich Serbow z.t./Bund Lausitzer Sorben e.V.

Dawid Statnik, předsyda

Zala Cyžowa, městopředsyda

Bjarnat Cyž, jednaćel

Jurij Łušćanski, referent za kulturne naležnosće a wukraj

Marija Pěčcyna, zamołwita za financy

Katja Liznarjec, projektowa koordinatorka

Claudia Knoblochec, sobudźěłaćerka

Přehlad dotalnych FUEV-seminarow słowjanskich narodnych mjeńšinow/ Übersicht bisheriger FUEV-Seminare slawischer Minderheiten

- 1996 - I. FUEV-Seminar - 17. - 20.10. in Schmochtitz/Lausitz /Łužica
**„Mjeńšinowe zakonje“/
"Minderheiten-Gesetze"**
zhromadnje ze Serbskim institutom Budyšin/
gemeinsam mit dem Sorbischen Institut Bautzen
- 1997 - II. FUEV-Seminar - 22./23.11.1997 in Bautzen/Lausitz/Łužica
**„Dwurěčnosć - metoda dołhodobneje imersije w pěstowarni - wuspěšny puć
k zahej dwurěčnosći“/
"Zweisprachigkeit - Methode der langfristigen Immersion in der Kindertagesstätte -
Erfolgreicher Weg zur frühen Zweisprachigkeit"**
zhromadnje ze Serbskim šulskim towarstwom z.t./
gemeinsam mit dem Sorbischen Schulverein e.V./
- 1998 - III. FUEV-Seminar 08.-11.10.1998 in Traunsdorf/Burgenland/Österreich/Awstriska
**„Mjeńšinowy škit słowjanskich narodnych mjeńšinow“
"Der Minderheitenschutz der slawischen Minderheiten in den jeweiligen Ländern"**
zhromadnje z Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću/
gemeinsam mit dem Kroatischen Kulturverein im Burgenland/
- 1999 - IV. FUEV-Seminar - 21.10. - 23.10.1999 in Bautzen/Lausitz/Łužica
**„Medije mjeńšinow na přikładze Serbow“
"Medien der Minderheiten am Beispiel der Sorben/**
- 2000 - V. FUEV-Seminar - 4.11.2000 in Crostwitz/Chrósćicy/Lausitz/Łužica
**„Narodnosće a stat - mjeńšiny we wjetšinje“/
"Volksgruppen und der Staat - Minderheiten in der Mehrheit"**
- 2001 - VI. FUEV-Seminar - 19.10. - 21.10. in Kroměříž/Morava/ČR
bei der slowakischen Minderheit in der ČR
**„Narodnosće a stat - mjeńšiny we wjetšinje“/
"Volksgruppen und der Staat - Minderheiten in der Mehrheit"**
zhromadnje z/gemeinsam mit Obec Slovakov v ČR
- 2002 - VII. FUEV-Seminar - 10. - 14.10. in Bautzen/Lausitz/Łužica
**„Reprezentacija mjeńšinow - formy a struktury jich zjawnych zastupjerjow“
"Repräsentation der Minderheiten - Formen und Strukturen einer
Interessenvertretung"**
- 2003 - VIII. FUEV-Seminar - 24. - 26.10. in Budapest/Ungarn
**"Rahmenbedingungen und pädagogische Konzepte für die Vermittlung der Minder-
heitensprachen in Anlehnung an die Europäischen Charta für Regional- oder
Minderheitensprachen"**
**„Ramikowe wuměnjenja a pedagogiske koncepty k posrědkowanju mjeńšinowych
rěčow“**
zhromadnje ze Celoštátna Slovenská Samospráva w Madžarskej
gemeinsam mit Landesselbstverwaltung der Slowaken in Ungarn, in Budapest
- 2004 - njeje so přewjedł/hat nicht stattgefunden

-
- 2005 - IX. FUEV-Seminar - 20. - 23.10. in Cottbus/Lausitz/Łužica
„Rozšěrjeje EU - šansy a rizika za nardne skupiny?“
"Die Erweiterung der EU - Chancen und Risiken für die Volksgruppen"/
- 2006 - X. FUEV-Seminar - 19. - 22. 10. in Legnica/Polen/Pólska
„Sebjezrozumjenje narodnych skupinow“/
"Das Selbstverständnis der Volksgruppen"/
zhromdanje z Lemkami/ gemeinsam mit den Lemken
- 2007 - XI. FUEV Seminar - 11. - 14. 10. in Lutzmannsburg/Lučman, Österreich/Awstriska
„Dwurěčne kublanje w pěstowarnjach a šulach“/
„Die zweisprachige Bildung in den Kindergärten und Schulen“
zhromadnje z Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću/
gemeinsam mit dem Kroatischen Kulturverein im Burgenland/
- 2008 - XII. FUEV-Seminar - 23. - 26.10. in Schmochtitz/Lausitz/Łužica
„„Ekonomiska nadhódnota narodnych mjeńšin“
"Der ökonomische Mehrwert der nationalen Minderheiten"
- 2009 - XIII. FUEV-Seminár - 22. - 25. 10. 2009 Békešská Čaba/Madžarsko/Ungarn
bei der slowakischen Minderheit in Ungarn
„Narodne mjeńšiny a jich wuznam za turizm“/
"Nationale Minderheiten und ihre Bedeutung für den Tourismus
zhromadnje ze Celoštátna Slovenská Samospráva w Madžarskej
gemeinsam mit Landesselbstverwaltung der Slowaken in Ungarn
- 2010 - XIV. FUEV-Seminar - 14. - 17. 10. 2010 Daruvar, Hrvatsko/Kroatien
„Narodne mjeńšiny w medijach wjetšiny“/
"Die nationalen Minderheiten in den Medien der Mehrheitsbevölkerung"
zhromadnje z Koordinace rad a předstawitelů české národnostní menšiny v RCH
gemeinsam mit der tschechischen Minderheit in Kroatien
- 2011 - XV. FUEV-Seminár - 7.7. - 10.7. 2010 in Lehndorf/Lejno
bei den Sorben in der Lausitz/pola Łužiskich Serbow w Němskej
"Zdžělanje zhromadneho web-portala słowjanskich narodnych mjeńšinow
na www.fuen.org"
"Erarbeitung des gemeinsamen Webportals slawischer Minderheiten
auf www.fuen.org"

Připowědženje/Vorankündigung:

- 2012 - XVI. FUEV-Seminár bei der tschechischen Minderheit
vom 8.11. bis 11.11.2012 in Košice in der Slowakei
zum Thema „Modelle juristischer Vertretungskörperschaften“

8.11. - 11.11.2012 se koná seminář slovanských menšin na Slovensku v Košicích
u místní české menšiny **na téma „Právní modely zastupujících sdružení.“**

IMPRESSUM

**XV. FUEN-Seminar slawischer Volksgruppen und Minderheiten
„Zdžělanje zhromadneho web-portala słowjanskich narodnych mjeńšinow
na www.fuen.org“**

**FUEN-Seminar słowjanskich narodnych skupinow a mjeńšinow
„Erarbeitung des gemeinsamen Webportals slawischer Minderheiten auf www.fuen.org“**

Wudawaćel/Herausgeber: Domowina - Zwjazk Łužiskich Serbow z.t./Bund Lausitzer Sorben e.V.
Póstowe naměsto/Postplatz 2, 02625 Budyšin/Bautzen
2011

Redakcija/Redaktion: Jurij Łuščanski/Wuschansky, Claudia Knobloch
Tel.: 03591 550208, E-Mail: wuschansky-domowina@sorben.com
Internet: www.fuen.sorben.com, www.domowina.de

Fota/Fotos: Katja Liznarjec, Jurij Łuščanski, Jurij Helgest, C. Knobloch

Sadźba/Satz,Herstellung: C. Knobloch

Spěchowane přez/ Założba za serbski lud/Stiftung für das sorbische Volk

Gefördert durch: Bundesministerium des Innern
